

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2007-1-122 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 07-90/1162-454
Karar Tarihi : 13.12.2007

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN,
Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖRLER: Mehmet Akif KAYAR, Çiğdem ÜNAL

C. BAŞVURUDA BULUNAN : Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA

20 **YAPILANLAR** : - Topçam Petrol San. ve Tic. Ltd. Şti.
Sanayi Çıkışı No:1 Tokat
- Tokat Huzur İnş. Gıda Tek.Pet. Ür. Nak. San. Tic. Ltd. Şti.
600 Evler Yolu Üzeri Dimes Gıda Karşısı No:4 Tokat
- Tokat Keşkekler Kolektif Şirketi
Yeniyurt Mah. Gümüşdiş Bul. No:59 Tokat
- Alhan Petrol Nakliye Sebze Sevk. İnş. San. Tic. Ltd. Şti.
Tokat-Turhal Karayolu Ulaş Köyü altı Tokat
- Şenyıl Petrol Ürünleri Turizm Gıda Oto. San. Tic. A.Ş.
Köprübaşı Mevkii Terminal Karşısı Tokat
30 - Topet Tokat Pet. Tur. İnş. Oto. Gıda Hayv. San. Tic. A.Ş.
Köprübaşı Mevkii Terminal Karşısı Tokat
- İşeri Petrol Ürünleri San. Tic. Ltd. Şti.
Sivas Cad. No:104 Tokat
- Aygünler Petrol Tic. ve San. Ltd. Şti.
Sanayi Sitesi Karşısı Tokat
- Kapıcıoğlu Petrol (Mehmet Kapıcıoğlu)
Sanayi Sitesi Karşısı Tokat
- Ağaoğlu Petrol (Fikret Ağaoğlu)
Vali Zekai Gümüşdiş Cad. No:27 Tokat
40 - Ömer Yıldız ve Oğulları Petrol Nak. Oto. Tic. San. Ltd. Şti.
Yeni Buğday Hapanı Karşısı Tokat
- Çiçek Petrol Petrol Ürünleri ve Oto Tic. San. Ltd. Şti.
Sivas Yolu No:157 Tokat

E. DOSYA KONUSU: Tokat'ta bulunan bazı petrol istasyonlarının resmi olmayan bir dernek kurdukları, bu oluşumda ortak kararlar alınıp Tokat ilinde gerçekleştirilen kamu ihalelerinde anlaşmalı fiyatlar verildiği iddiası.

50 **F.İDDİALARIN ÖZETİ:** Şikayet dilekçesinde özetle; Tokat'ta faaliyet gösteren tüm akaryakıt istasyonlarının resmi olmayan bir dernek kurdukları, bu dernek aracılığıyla akaryakıt istasyonlarının ortak kararlar aldıkları, kamu ihalelerinde anlaşmalı fiyat

verdikleri, anlaşmaya uymayan istasyonlara ceza olarak dernek adına alınan teminatların paraya çevrildiği ifade edilmektedir.

60 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 6.9.2007 tarih ve 401 sayı ile intikal eden bilgi edinme başvurusu, içerdiği iddialar bakımından şikayet başvurusu olarak değerlendirilmiş olup konu hakkında düzenlenen 10.10.2007 tarih ve 2007-1-122/İİ-07-MAK sayılı İlk İnceleme Raporu 18.10.2007 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve 07-79/985-M sayı ile dosya konusu iddialara yönelik önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Önaraştırma sonucunda hazırlanan 6.12.2007 tarih ve 2007-1-122/ÖA-07-MAK sayılı Önaraştırma Raporu 7.12.2007 tarih ve REK.0.05.00.00-110/217 sayılı Başkanlık Önergesi ile 07-90 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda;

- Şikayet başvurusu ile ilgili iddialar hakkında yeterli delile ulaşılamadığından 4054 sayılı Kanun çerçevesinde Tokat ilinde faaliyet gösteren akaryakıt istasyonlarına soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı,
- Haklarında önaraştırma yapılan akaryakıt istasyonlarına Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca Kanun çerçevesinde kaçınmaları ya da yerine getirmeleri gereken davranışları içeren bir görüşün bildirilebileceği

ifade edilmektedir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Şikayetin Konusu

80 Başvuru dilekçesinde ve önaraştırma sürecinde raportörlerce yapılan görüşmelerde şikayetçi özetle; Tokat ilinde faaliyet gösteren akaryakıt istasyonlarının resmi olmayan bir dernek kurduklarını, bu dernek aracılığıyla akaryakıt istasyonlarının ortak kararlar aldıklarını, kamu ihalelerinde anlaşmalı fiyat verdiklerini, anlaşmaya uymayan istasyonlara ceza olarak dernek adına alınan teminatların paraya çevrildiğini iddia etmektedir.

I.2. Yapılan Tespitler

90 Önaraştırma kapsamında 13.11.2007 tarihinde; Topçam Petrol San. ve Tic. Ltd. Şti. (Topçam), Tokat Huzur İnş. Gıda Tekstil Petrol Ür. Nak. San. Tic. Ltd. Şti. (Huzur), Tokat Keşkekler Kolektif Şirketi'nde (Keşkekler), Alhan Petrol Nakliye Sebze Sevk. İnş. San. Tic. Ltd. Şti. (Alhan), Şenyıl Petrol Ürünleri Turizm Gıda Otomotiv San. Tic. A.Ş. (Şenyıl) ve Topet Tokat Petrol Turizm İnş. Oto. Gıda ve Hayv. San. Tic. A.Ş.'de (Topet), İşeri Petrol Ürünleri San. Tic. Ltd. Şti.(İşeri), Aygünler Petrol Tic. ve San. Ltd. Şti. (Aygünler), Kapıcıoğlu Petrol), Ağaoğlu Petrol, Ömer Yıldız ve Oğulları Petrol Nak. Oto. Tic. San. Ltd. Şti. (Ömer Yıldız), Çiçek Petrol Petrol Ürünleri ve Oto Tic. San. Ltd. Şti. (Çiçek) teşebbüslerinde raportörlerce yerinde inceleme yapılmıştır.

Yerinde incelemelerde elde edilen bilgi ve belgelerin bir bölümüne aşağıda yer verilmiştir:

100 **Belge 1:** Kapıcıoğlu'nda yapılan yerinde incelemede; Gaziosmanpaşa Üniversitesi İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı tarafından gerçekleştirilen 230.000 kg kalorifer yakıtı ihalesine katılmak amacıyla Kapıcıoğlu'nun %49, İşeri'nin %51 oranında hisseye

sahip olmak suretiyle oluşturduğu iş ortaklığına ilişkin beyanname tespit edilmiştir. Teşebbüs yetkilileri bu konu hakkında; kamu ihalelerine zaman zaman katıldıklarını, ancak bazı ihalelerde aranan iş bitirme belgesi gibi şartları tek başına sağlayamadıklarını bu nedenle birkaç kez İşeri ile ortaklaşa ihaleye girdiklerini ifade etmişlerdir.

Belge 2: Aygünler'de yapılan yerinde incelemede bulunan, "Petrolcüler Derneği" başlıklı belgede şu ifadeler yer almaktadır:

110

" *PETROLCÜLER DERNEĞİ*

Şehrimize gelip akaryakıt ihalelerine katılan yabancı firmalar aldıkları toptan ihalelerin perakende kısmını yerel bayilerden almak istemektedir. Bu gibi tekliflere bayii arkadaşlarımızın olumlu yanıt vermemeleri hepimizin menfaatinidir.

Gereğinin yapılması dileklerimizle.

120

Not; Bu konu ve diğer konularla alakalı bir toplantı yapılacaktır. Toplantıya katılmanız önemle rica olunur.

*TOPLANTI YERİ: ŞEN-YIL PETROL A.Ş.
TOPLANTI TARİHİ: 07/11/2007
TOPLANTI SAATİ: 14.00*

"

Belge 3: Ağaoğlu'nda yapılan yerinde incelemede bulunan 28.12.2005 tarihli belgede aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

130

" *Petrolcüler Derneği Yönetimi ve Üyelerinin dikkatine!*

Şehrimiz Organize Sanayi Bölgesinde kurulmuş ve devam etmekte bulunan eski ismi (.....), yeni ismi (.....) olan firmanın şirketimize olan borcu dolayısı ile tarafımızdan akaryakıt satışı kesilmiştir. Borç tahsil edilene kadar diğer firmaların da akaryakıt satışı yapmamalarını rica ederiz. Akaryakıt satıcıları arasında bu tür müşterilerin elenmesi amacı ile kurmuş olduğumuz dernek tarafından tüm firmalara gönderilmiş olan bu yazının dikkate alınması ve birbirimize olan söz birliğinin devam etmesi amacı ile çalışmalarınızda başarılar diler, yeni yılın işveren ve çalışanlara hayırlara vesile olmasını temenni ederiz.

140

28.12.2005

KAPICIOĞLU PETROL ailesi..."

150

Teşebbüsün sahibi, raportörlere, dernek ile ilgili olarak; "Tokat'taki akaryakıt istasyonlarının bir araya gelerek oluşturduğu Petrolcüler Derneği'nin herhangi bir resmiyeti bulunmamaktadır. Tokat'taki bayiler olarak zaman zaman Şenyıl Petrol'de bu dernek bünyesinde toplanıyoruz. Şenyıl Petrol'ün tahsis ettiği bir çalışan, değişim tarihleri itibarıyla ana şirketlerin gönderdiği tavan fiyatların ortalamalarını çıkarıp bu fiyatların üzerinde satış yapmayalım diye bize bildiriyor. Kamu ihalelerine yeterince fiyat kıramadığımız için girmiyoruz. Dernek toplantılarında borcunu ödemeyen müşterileri birbirimize bildiriyoruz." açıklamasında bulunmuştur.

Belge 4: Ağaoğlu Petrol'de tespit edilen, "Petroder" den gönderildiği anlaşılan 26.6.2006 ve 4.7.2007 tarihli faks metinlerinde; dağıtım şirketlerinin ve ürünlerinin adlarını ve fiyatlarını gösteren bir tablo ve ayrıca, "*Bayi arkadaşlar ister kendi fiyatlarını isterse ürün cinsindeki en düşük fiyatı veya ortalama fiyatı kendi pompalarına uygulayabilirler.*" ifadesi yer almaktadır.

160 **Belge 5:** 13.11.2007 tarihinde raportörlerce yapılan görüşmede şikayetçi, akaryakıt istasyonlarının kurduğu resmi olmayan derneğin merkezinin Kapıcıoğlu Apartmanı'nda bulunduğunu, Tokat İlinde Karayolları, DSİ, Devlet Hastanesi gibi kamu kurumlarınca yapılan ihalelere söz konusu akaryakıt istasyonlarından özellikle Keşkekler ve Kapıcıoğlu'nun katıldığını ifade etmiş ve isminin gizli tutulmasını talep etmiştir. Raportörlerce şikayetçinin dernek merkezi olduğunu iddia ettiği adresin ailelerin oturduğu bir ikametgah olduğu ve herhangi bir ofis/dernek benzeri oluşumun mevcut olmadığı gözlemlenmiştir.

1.3. İhale Düzenleyen Kamu Kurumları ile Yapılan Görüşmeler

170 Raportörlerce Tokat Belediyesi yetkilileri ile yapılan görüşmelerde; yapılacak alımın büyüklüğüne göre ihale ya da doğrudan alım yöntemi ile alım yapıldığı, ihalelerde fiyatlar değerlendirilirken Tokat'ta ve diğer illerdeki petrol fiyatlarının incelendiği, buna göre piyasa fiyatlarına göre ihaleye girecek taraflara açıklanmayan bir muhammen bedel belirlendiği, ihalede teklif edilen fiyatların bunun çok üstünde olması durumunda o ihalenin iptal edildiği ve alım yapılmadığı, dolayısıyla yapılan alımların piyasa fiyatından yukarı olmasının mümkün olmadığı ifade edilmiştir.

Tokat Belediye Başkanlığı Fen İşleri Müdürlüğü tarafından 2007 yılında yapılan fuel oil alımlarına ilişkin ihale dosyalarının raportörlerce incelenmesi neticesinde;

180 - 26.3.2007 tarihli 6 Numaralı Fuel Oil Alım İşine ilişkin ihaleye sadece Kapıcıoğlu/İşeri Ortak Girişimi'nin teklif verdiği, ancak teklif edilen bedelin ihale komisyonu tarafından işe ait yaklaşık maliyetin üzerinde aşırı yüksek olarak değerlendirilmesi nedeniyle ihalenin iptaline karar verildiği,

- 30.3.2007 tarihli 6 Numaralı Fuel Oil Mal Alım İşine ilişkin ihaleye, ihaleye teklif verilmesine ilişkin davet mektubunun Aratlar'a, Kapıcıoğlu'na, Tekeli Petrol Ürün. Tic. ve San. A.Ş.'ye, İşeri'ye gönderilmiş olmasına karşın, yalnızca Kapıcıoğlu/İşeri Ortak Girişimi'nin teklif verdiği, teklif edilen bedelin ekonomik açıdan en avantajlı teklif olduğu tespit edilerek ihale komisyonunca uygun bulunduğu,

190 - 10.7.2007 tarihli 6 Numaralı Fuel Oil Mal Alım İşine ilişkin ihaleye Barışlar Petrol İnş. Nak. Tur. San. ve Tic. Ltd. Şti.(Barışlar), Vural – Han Petrol İnş. Nak. Tur. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Vural-Han), İşeri ve Kapıcıoğlu Ortak Girişimi ve Güneş Petrol Ür. Nak. İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Güneş)'nin teklif verdiği, ihale komisyonunun Güneş'in verdiği teklifin ekonomik açıdan en avantajlı, Vural – Han'ın verdiği teklifin ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif olduğunun belirlendiği,

- 20.7.2007 tarihli 6 Numaralı Fuel Oil Mal Alım İşine ilişkin ihaleye, ihaleye teklif verilmesine ilişkin davet mektubunun Aratlar'a, Kapıcıoğlu'na, İşeri'ye gönderilmiş olmasına karşın, sadece İşeri'nin teklif verdiği, teklif edilen bedelin ekonomik açıdan en avantajlı teklif olduğu tespit edilerek ihale komisyonunca uygun bulunduğu,

tespit edilmiştir.

200 Tokat Belediye Başkanlığı Gider Müdürlüğü tarafından yapılan motorin alımlarına ilişkin ihale dosyalarının raportörlerce incelenmesi neticesinde;

- 9.8.2005 tarihli motorin alım işine ilişkin ihaleye, İşeri, Huzur, Güneş, Oruçlar ve Udav Petrol Ürünleri Nak. San. Tic. Ltd. Şti. 'nin teklif verdiği, ihale komisyonunun Güneş'in verdiği teklifin ekonomik açıdan en avantajlı, Huzur'un verdiği teklifin ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif olduğunun belirlenerek ihale yetkilisinin onayına sunulmasına karar verdiği,

210 - 20.4.2006 tarihli kırsal motorin alım işine ilişkin ihaleye, Barışlar, Huzur, Balkan Petrol İnş. Gıda Tek. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Balkan) ve Güneş'in teklif verdiği, ihale komisyonunun Barışlar'ın verdiği teklifin ekonomik açıdan en avantajlı, Güneş'in verdiği teklifin ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif olduğunun belirlenerek ihale yetkilisinin onayına sunulmasına karar verdiği,

- 10.1.2007 tarihli kırsal motorin mal alım işine ilişkin ihaleye, Huzur, Barışlar ve Balkan Petrol'ün teklif vermiş olduğu, ihale komisyonunun Barışlar'ın verdiği teklifin ekonomik açıdan en avantajlı, Huzur'un verdiği teklifin ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif olduğunun belirlenerek ihale yetkilisinin onayına sunulmasına karar verdiği tespit edilmiştir.

220 Tokat İl Özel İdaresi tarafından 2006 ve 2007 yıllarında gerçekleştirilen akaryakıt ihalelerini kazanan firmalar incelendiğinde Kayseri, Sivas, Trabzon ve İstanbul merkezli teşebbüslerle birlikte Tokat İlinden de Huzur ve İşeri'nin kazandığı ihalelerin bulunduğu tespit edilmiştir.

I.4. Değerlendirme

Önaraştırma döneminde, şikayetin temel konusu olan Tokat ilindeki akaryakıt alımlarına ilişkin kamu ihalelerinin adı geçen teşebbüsler tarafından rekabeti bozucu nitelikte bir anlaşma neticesinde paylaşıldığına ilişkin yeterli delile ulaşılamamıştır. Tokat İlinde ihale düzenleyen kamu kurumlarıyla yapılan görüşmelerde ve bazı kamu ihale dosyalarının incelemesi neticesinde elde edilen bilgiler çerçevesinde, bahse konu ihalelerin Tokat ili dışından teklif veren firmalar dahil olmak üzere şikayette adı geçmeyen çeşitli teşebbüsler tarafından da kazanıldığı tespit edilmiş olup, şikayete konu istasyonların kamu ihalelerinde anlaşma/uyumlu eylem halinde rekabeti kısıtladıklarına ilişkin bir sonuca ulaşmak mümkün değildir.

240 Önaraştırma neticesinde Tokat İl Merkezinde faaliyet gösteren akaryakıt istasyonlarının oluşturdukları 'Petrolcüler Derneği' adını verdikleri ikametgahı ya da resmi niteliği olmayan bir organizasyonun mevcudiyetine delil teşkil eden bazı tespitler yapılmıştır. Özellikle, görüşme yapılan bir istasyon sahibi de bu organizasyonun var olduğunu inkar etmemiş ve derneğin amacını sorunlu müşterileri üyelerine bildirmek ya da akaryakıt dağıtım şirketlerinin bildirdiği tavan fiyatları takip ederek, bayilerin bu fiyatların ortalamasının üzerinde satış yapmasını engellemek olarak ifade etmiştir.

Ancak, Tokat ilindeki akaryakıt istasyonları sahiplerinin 'Petrolcüler Derneği' adını verdikleri resmi olmayan bir organizasyon çatısı altında zaman zaman bir araya geldiklerine ilişkin tespitin ötesinde bu oluşumun ve/veya üyelerinin Kanun'un 4. maddesini ihlal eder nitelikteki amaç ve uygulamalarını katılımcıların isimleri, ihlalin gerçekleşme süresi hangi pazarlarda gerçekleştiği gibi açılardan ispatlamaya yeter nitelikte delile ulaşılamamıştır. Dolayısıyla, mevcut yetersiz deliller çerçevesinde 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilip edilmediğine yönelik bir değerlendirme yapılamayacağından

250 hareketle, bu aşamada adı geçen teşebbüsler hakkında soruşturma açılmasına gerek bulunmamaktadır.

Bununla birlikte dosya kapsamından, rakip akaryakıt istasyonları konumundaki teşebbüslerin tüzel kişiliği olmayan bir teşebbüs birliği çatısı altında bir araya gelmeleri neticesinde bu teşebbüs birliğinin, üyelerinin arz-talep ya da fiyat konularındaki bireysel ticari kararlarını uyumlaştırmaya yönelik çabalarının gelecekte rekabetin bozulmasına yol açabileceğine ilişkin ihtimalin kanıtı niteliğindeki emarelerin mevcut olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla, önaraştırmaya konu teşebbüslerin özellikle bahsi geçen teşebbüs birliği vasıtasıyla rekabeti kısıtlayıcı faaliyetlerde bulunabilme ihtimallerini önleyebilmek amacıyla söz konusu teşebbüslere Kanun'un 9. maddesinin 260 üçüncü fıkrası uyarınca yazılı görüş gönderilmesi yerinde bulunmuştur.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

- 1- Şikayet başvurusu ile ilgili iddialar hakkında yeterli delile ulaşılamadığından 4054 sayılı Kanun çerçevesinde Tokat ilinde faaliyet gösteren akaryakıt istasyonlarına soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına,
- 2- Haklarında önaraştırma yapılan Topçam Petrol San. ve Tic. Ltd. Şti., Tokat Huzur İnş. Gıda Tekstil Petrol Ür. Nak. San. Tic. Ltd. Şti., Tokat Keşkekler Kolektif Şirketi, Alhan Petrol Nakliye Sebze Sevk. İnş. San. Tic. Ltd. Şti., Şenyıl Petrol Ürünleri Turizm Gıda Otomotiv San. Tic. A.Ş. ve Topet Tokat Petrol Turizm İnş. Oto. Gıda ve Hayv. San. Tic. A.Ş., İşeri Petrol Ürünleri San. Tic. Ltd. Şti., Aygünler Petrol Tic. ve San. Ltd. Şti., Kapıcıoğlu Petrol, Ağaoğlu Petrol, Ömer Yıldız ve Oğulları Petrol Nak. Oto. Tic. San. Ltd. Şti. ve Çiçek Petrol Petrol Ürünleri ve Oto Tic. San. Ltd. Şti.'ne Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, Kanun çerçevesinde kaçınmaları ya da yerine getirmeleri gereken davranışları içeren görüş yazısı gönderilmesine

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.